

To 16.1.2020 klo 19 Sibeliustalo

TUHKIMO 75 VUOTTA

Dima Slobodeniouk, kapellimestari

Thomas Adès: Tansseja oopperasta Powder Her Face op.14

12 min

I Alkusoitto

II Valssi

III Finaali

Simo Santapukki: Ukkonen (kantaesitys)

30 min

I Lento

II Andante Misterioso

III Largo

Väliaika 20 min

Prokofjev: Tuhkimo, osia orkesterisarjoista nro 1 op.107 ja nro 2 op.108

40 min

1. Introduction (sarja nro 1)
2. Cat's Dance (sarja nro 1)
3. Quarrel (sarja nro 1)
4. Fairy Godmother & Fairy Winter (sarja nro 1)
5. Mazurka (sarja nro 1)
6. Cinderella goes to the Ball (sarja nro 1)
7. Cinderella in the Castle (sarja nro 2)
8. Galop (sarja nro 2)
9. Cinderella's Waltz (sarja nro 1)
10. Midnight (sarja nro 1)

Klo 18 Johdatus konserttiin / Puusepän Sali

Minna Lindgren

n. Klo 21 Taiteilijahaastattelu / Metsähalli

Sipe Santapukki haastattelee intendentti Teemu Kirjonen

classicLive

Konsertti nähtävillä ilmaiseksi verkossa
osoitteessa www.classiclive.com

THOMAS ADÈS: TANSSEJA OOPPERASTA POWDER HER FACE OP.14

Powder Her Face on brittiläisen Thomas Adèsin (s. 1971) kamariooppera vuodelta 1995. Teoksen aihepiiri liittyy todellisen henkilön, Argyllin herttuattaren Margaret Campbellin (1912 – 1993) elämään ja avioeroon. Lukuisilla miessuhteillaan mainetta hankkineen ladin tarina esitellään kohtauksina hänen elämänsä varrelta.

Oopperan painopiste sijoittuu herttuattaren skandaalinkäryiseen avioeroon vuonna 1963. Argyllin herttua haki avioeroa vaimostaan tämän oletetun uskottomuuden perusteella. Oikeudelle esitettiin luettelo peräti 88 miehestä, joiden kanssa herttuattaren väitettiin harrastaneen suhteita. Joukossa oli runsas joukko politiikan ja aristokratian huippunimiä. Todistusaineistona oli mm. valokuvia herttuattaresta harrastamassa fellaatiota tuntemattoman miehen kanssa.

Oopperan libretisti Philip Hensher hyödynsi todistuskappaleet tekstissään täysimääräisesti, ja tuloksena oli todennäköisesti rohkeinta seksiä sisältänyt rakkauskohtaus oopperan historiassa. Margaret esitetään teoksessa tragikoomisena hahmona, joka herättää paitsi paheksuntaa, myös myötätuntoa. Oopperassa tuodaan lisäksi päivänvaloon yläluokan elämän vaiettu moraalittomuus.

Musiikilliselta lähestymistavaltaan *Powder Her Face* on verrattavissa muihin saman aihepiirin oopperoihin kuten Alban Bergin *Luluun*. Myös Stravinsky, Britten ja Weill mainitaan Adèsin teoksen yhteydessä, ja usein tähän joukkoon lisätään vielä Astor Piazzolla.

Kolmesta osasta muodostuva tanssisarja on laajennettu alkuperäisestä kamarikokoonpanosta sinfoniaorkesterille. Alkusoitto on sapekas tangoparodia, joka johdattelee farssin häijyyden tunnelmaan. Valssipoljennosta on unenomaisessa keskiosassa melko vähän jäljellä otsikosta huolimatta, ja finaalisissa palataan vielä kertauksenomaisesti oopperan aiempiin sävyihin ennenkuin kynttilät lopullisesti puhalletaan sammuksiin.

Thomas Adès opiskeli musiikkia Lontoossa ja Cambridgessa. Hän on esiintynyt rinnakkain kolmessa roolissa, säveltäjänä, pianistina ja kapellimestarina. Adès on toiminut Lontoon Royal Academy of Music -korkeakoulun sävellyksen professorina ja Aldeburghin festivaalin taiteellisena johtajana. Bostonin sinfoniaorkesterin taiteellisena partnerina hän oli 2016 – 2019. Adèsin verrattain laaja tuotanto sisältää orkesteri- ja kamari- ja vokaalimusiikkia sekä kolme oopperaa, joista *Powder Her Facea* voidaan pitää hänen tähänastisena pääteoksenaan.

Pekka Miettinen

SIMO SANTAPUKKI: UKKONEN

Maailma luo jatkuvasti raja-aitoja, joiden rikkominen on itselleni aina ollut solutason tekemistä. Hyppy rock-musiikista klassisen musiikin maailmaan oli silti pelottava ja tämän vuoksi en puhunut syntyvästä orkesteriteoksestani oikeastaan kenellekään, ennen kuin se todella oli valmis. Ukkonen ei kuitenkaan ole pelkkä laukaus pimeään, sillä mikäli en olisi itse siihen tyytyväinen, ei sitä myöskään olisi missään esitetty. Klassinen sävellystyö on elänyt unelmana sisimmässäni jo pitkään, mutta Ukkosen tekemisessä sattumalla oli lopulta iso rooli. Unelmani ei ehkä koskaan olisi toteutunut ilman avovaimoani ja hänen mukanaan kotiimme muuttanutta pianoa. Sen koskettimilla Ukkosen teemat ja rakennuspalikat tuntuivat muodostuvan ikään kuin itsestään ja ne alkoivat synnytyään elää omaa elämäänsä. Osaltaan tähän saattoi vaikuttaa myös maailmankuvani muutos; pieni mutta suuri esikoiseni muutti kaiken vahvemmaksi ja syvemmäksi. Tämä kuului väistämättä myös vanhaa pianoa soittaessani. Ukkonen edustaa tummahkoa luontoromantiikkaa, jonka suuret, lauluntaipaiset melodiat johdattelevat meidät hämäristä kuvista jylhiin sinfonisiin maisemiin. Ukkosen harmonia on pääosin tonaalista, sen tehtävä on olla houkuttelevaa, selkeää ja tunteikasta. Teoksen ekspressionistiset sävyt kertovat puolestaan riitasointujen tärkeydestä ja niiden paikasta maailmassa hyvän näkemisen suhteen. Ukkonen keskittyy kauneuteen, mutta haluaa ymmärtää myös pelkojamme. Pelkoja, joiden kanssa olemme usein yksin ja voimattomia.

E erityisen roolin Ukkosessa saavat huilu ja käyrätorvet, joiden tehtävä on heijastaa toivoa myrskyn ytimessä. Ukkosen sävelku-

vaus kertoo osaltaan myös maailmasta, jossa elämme yksilöinä. Jokainen on lopulta yksin, mutta silti jatkuvassa symbioosissa kansakulkijoiden sekä meitä ympäröivän luonnon kanssa. Ukkosen musiikillinen kerronta pyrkii piirtämään kuvan hetkestä, jossa ihminen kohtaa luonnon. Hetki, jossa ihminen kokee yhteenkuuluvuutta ja yksinäisyyttä, kau- neutta ja tragediaa samanaikaisesti.

Luomistyö on toisinaan toivotonta puurtamista, enkä minäkään olisi tätä teosta missään nimessä saanut saatettua valmiiksi asti ilman loistavia ammattiauttajia. Kiitos Tapio Viitasaari massiivisesta sovitustyöstä ja Jani Viitanen kuulokuvasta. Kiitos myös Sinfonia Lahti avoimesta suhtautumisesta ja kantaesityksen mahdollistamisesta. Olen etuoikeutettu saadessani kuulla Ukkosen jyrähtävän teidän käsissäanne Sibeliustalossa, loistavan Dima Slobodenioukin johtamana.

Simo Santapukki

PROKOFJEV: TUHKIMO, OSIA ORKESTERISARJOISTA NRO 1 OP.107 JA NRO 2 OP.108

Sergei Prokofjev (1891-1953) sävelsi kaikkiaan kahdeksan balettia, joista kolme viimeistä, *Romeo ja Julia*, *Tuhkimo* ja *Kivinen kukka* syntyivät säveltäjän palattua 1935 lännestä takaisin kotimaahansa Venäjälle. Romeon ja Julian Prokofjev sävelsi vuosina 1935-36, ja siitä tuli lyhyessä ajassa yksi säveltäjän suosituimmista teoksista. Neljä vuotta myöhemmin alkoivat työt *Tuhkimo* – baletin merkeissä. Kirov-teatterin tilaama baletti oli tarkoitus kirjoittaa Galina Ulanovalle, joka teki säveltäjään suuren vaikutuksen *Romeon* ja *Julian* pääroolissa. *Tuhkimon* libretton laati Nikolai Volkov pääosin 1600-luvulla eläneen ranskalaiskirjailija Charles Perrault'n samannimisen sadun pohjalta.

Kaikille tuttu *Tuhkimo* on kansansatu epäoikeudenmukaisuudesta ja sisarkateudesta. Sen juuret johtavat 800-luvun Etelä-Kiinaan, ja kaikkine sen jälkeisine muunnoksineen se lienee tunnetuin ja suosituin satu maailmassa. Perrault'n tarina ja siihen pohjautuvat muunnelmat eroavat useissa kohdin sadun aikaisemmista versioista. Esimerkiksi päähenkilö on koettu tässä versiossa huomattavasti passiivisempänä kuin vaikkapa Grimmin sadussa. Perrault'in *Tuhkimossa* on toki mukana sadun kaikki tunnetuimmat elementit, kuten lasikenkä, hyvä haltiatar, kellon lyönti keskiyöllä sekä kurpitsat.

Prokofjevin työ baletin parissa lähti sujuvasti käyntiin, ja ennen vuoden 1941 kesää oli valmiina jo kaksi näytöstä. Mutta sitten natsit

hyökkäsivät Neuvostoliittoon ja *Tuhkimon* tarina tuntui yhtäkkiä kevytmieliseltä ja epäinhimilliseltä. Prokofjev hyllytti teoksen toistaiseksi, ja tarttui isänmaallisempaan aiheeseen – oopperaan *Sota ja Rauha*. Baletin pianoversio valmistui lopulta syksyyn 1943 mennessä, ja seuraavan vuoden aikana säveltäjä muokkasi siitä kaksi sarjaa pianolle. Nikolai Volkovin laatimaan librettoon säveltäjä joutui tekemään monia muutoksia ja lisäyksiä. Alun perin *Tuhkimo*-baletin ensi-illan oli tarkoitus olla kaudella 1942-43 kaukana Permissä, mutta eräiden viivästysten ja myöhemmin parantuneiden olosuhteiden myötä ensiesitys tapahtuikin Moskovan Bolšoi-teatterissa marraskuussa 1945. Baletin musiikkiin perustuvat kolme orkesterisarjaa valmistuivat seuraavan vuoden aikana.

Vaikka *Tuhkimoa* pidetään yhtenä Prokofjevin suosituimmista ja melodisimmista sävellyksistä, asetti baletin ”satuluonne” kuitenkin tekijälleen monia mielenkiintoisia haasteita. Prokofjev halusi korostaa erityisesti sadun lyyristä luonnetta, sen runollista rakkautta, vahvan tunnesiteen syntymistä ja paloa, mutta myös sen tiellä olevia esteitä. Samalla hän halusi kirjoittaa myös mahdollisimman luontevasti tansittavan baletin. *Tuhkimon* musiikissa korostuu enemmän perinteiset elementit kuin suuret musiikilliset uudistukset. Prokofjevin musiikillinen mielikuviutus on sen sijaan edelleen täydessä terässään.

Hannu Kivilä

DIMA SLOBODENIOUK

Dima Slobodeniouk aloitti Sinfonia Lahden ylikapellimestarina ja Sibelius-festivaalin taiteellisenä johtajana syksyllä 2016. Hän on toiminut syyskuusta 2013 lähtien myös Galician sinfoniaorkesterin musiikillisena johtajana ja saanut erityisen paljon kiitosta kekseliäästä ohjelmistosuunnittelusta sekä syvällisestä ohjelmistotuntemuksesta. Slobodeniouk yhdistää työssään syntymämaansa Venäjän ja myöhemmän kotimaansa Suomen kulttuurilliset vaikutukset ja musiikillisen perinnön.

Viime kaudella Slobodeniouk debytoi Amsterdamin kuninkaallisen Concertgebouw-orkesterin kanssa tehden sen kanssa konsertit myös Kööpenhaminassa, Göteborgissa ja Tallinnassa. Hän työskentelee mm. Berliinin filharmonikkojen, Leipzigin Gewandhausorkesterin, Bajorin radion sinfoniaorkesterin, Berliinin radion sinfoniaorkesterin, Wienin radion sinfoniaorkesterin (ORF), Lontoon filharmonikkojen, Lontoon sinfoniaorkesterin (LSO), Suomen radion sinfoniaorkesterin (RSO), Rotterdamin filharmonikkojen sekä Chicagon, Houstonin, Baltimoren ja Sydneyn sinfoniaorkesterien kanssa.

Kesällä 2019 Slobodeniouk palasi Tanglewoodin musiikkifestivaalille Bostonin sinfoniaorkesterin kanssa solistinaan Yefim Bronfman, ja tätä seurasi lokakuussa debyytti orkesterin pääsarjassa Bostonissa. Lähiaikojen debyytit hänellä on myös NHK-sinfoniaorkesterin (Tokio), Soulin filharmonikkojen, Zürichin Tonhalle-orkesterin, Wienin sinfonikkojen, San Franciscon sinfoniaorkesterin ja Clevelandin orkesterin kanssa. Hän palaa johtamaan Lontoon filharmonikkoja, Hollannin radion filharmonikkoja ja Houstonin sinfoniaorkesteria. Solisteina hänen johtamissaan konserteissa esiintyvät mm. Simon Trpčeski, Sergei Hatšatryan, Leif Ove Andsnes, Joshua Bell, Khatia Buniatishvili, Vilde Frang, Johannes Moser, Truls Mørk, Baiba Skride, Yuja Wang ja Frank Peter Zimmermann.

Sinfonia Lahden levytys (BIS), jossa Slobodeniouk johtaa Kalevi Ahon fagottikonserton, sai vuonna 2018 arvovaltaisen BBC Music Magazine Awardin, ja heinäkuussa 2019 ilmestyi hänen johtamansa pianokonserttolevytys (BIS) solistinaan Van Cliburn -voittaja Haochen Zhang. Slobodenioukin johtamat muut levytykset sisältävät mm. Stravinskya viulisti Ilja Gringoltsin ja Galician sinfoniaorkesterin kanssa (BIS), Lotta Wennäkosken teoksia Radion sinfoniaorkesterin kanssa (Ondine) ja Sebastian Fagerlundin teoksia Göteborgin sinfonikkojen kanssa (BIS).

Moskoalaissyntyinen Dima Slobodeniouk opiskeli viulunsoittoa Moskovan keskusmusiikkikoulussa Zinaida Gilelsin ja J. Chugajevin johdolla sekä Keski-Suomen konservatoriossa ja Sibelius-Akatemiassa Olga Parhomenkon johdolla. Hän opiskeli orkesterinjohtoa Sibelius-Akatemiassa opettajinaan Atso Almila, Leif Segerstam ja Jorma Panula sekä Ilja Musinin ja Esa-Pekka Salosen johdolla. Innostaakseen tulevaisuuden nuoria muusikoita Slobodeniouk on työskennellyt viime vuosina opiskelijoiden kanssa Verbierin festivaaliakatemiassa sekä tehnyt Galician sinfoniaorkesterin kanssa oman hankkeen, jossa opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus johtaa ammattiorkesteria.

SINFONIA LAHTI

Sinfonia Lahti on perinteet tunteva ja uutta luova lahtelainen, suomalainen ja kansainvälinen orkesteri.

Sinfonia Lahden toiminnan ytimessä on laaja ja monipuolinen sinfoniakonserttien sarja, jota täydentävät laadukkaat viihdekonsertit. Painokkaassa osassa on Lahden ja sen alueen lapsille ja nuorille suunnattu toiminta. Orkesterin koti on Sibeliustalo, jonka ovat listanneet akustiikaltaan yhdeksi maailman parhaista konserttisaleista mm. The Guardian, The Wall St. Journal ja Die Welt.

Vakituisina kapellimestareinaan orkesterilla on jo usean vuosikymmenen ajan ollut maailmalla menestyvät suomalaistaiteilijat – Osmo Vänskä, Jukka-Pekka Saraste, Okko Kamu ja viimeisimpänä syksyllä 2016 orkesterin ylikapellimestarina aloittanut Dima Slobodeniouk. Samat kapellimestarit ovat toimineet myös orkesterin Sibeliustalossa vuodesta 2000 lähtien järjestämän Sibelius-festivaalin taiteellisina johtajina.

Sinfonia Lahden laajan tunnettuuden maailmalla ovat luoneet mittava levytystoiminta, lukuisat ulkomaanvierailut ja verkkokonsertit. Jo yli 30 vuotta jatkunut levytystyö pääosin ruotsalaisen BIS-levymerkin kanssa on tuottanut lukuisia kansainvälisiä levypalkintoja, kolme platinalevyä ja seitsemän kultalevyä tuoneet noin sata äänitettä, joita on myyty maailmanlaajuisesti yli 1,2 miljoonaa kappaletta. Erityistä huomiota ovat saaneet Osmo Vänskän johtamat, orkesterin maineelle kansainvälisesti tunnettuna Sibelius-orkesterina pohjaa luoneet Sibelius-levytykset mm. viulukonserton ja viidennen sinfonian alkuperäisversioista. Orkesterin kunniasäveltäjän Kalevi Ahon tuotannolla on niin ikään merkittävä rooli orkesterin levytystuotannossa.

Sinfonia Lahti on esiintynyt useilla merkittävillä festivaaleilla ja musiikkiareenoilla ympäri maailman, mm. BBC Proms -festivaalilla Lontoossa, Valkeat yöt -festivaalilla Pietarissa, Amsterdamin Concertgebouwssa Berliinin filharmoniaassa, Wienin Musikvereinissa ja Buenos Airesin Teatro Colónissa. Orkesterin konserttavierailut ovat suuntautuneet Japaniin, Kiinaan, Etelä-Koreaan, Yhdysvaltoihin, Etelä-Amerikkaan sekä useisiin Euroopan maihin. Kotimaassa Sinfonia Lahti on vierailut vuodesta 2007 säännöllisesti Hämeenlinnan Verkatehtaalla ja on tuttu näky myös muilla suomalaislavoilla.

Sinfonia Lahti aloitti säännölliset konserttilähetykset internetissä ensimmäisenä orkesterina maailmassa Classiclive.com-sivustolla vuonna 2007. Vuonna 2015 aloitettu Hiilivapaa Sinfonia Lahti -hanke toi orkesterille kansainvälisen Classical:NEXT-innovaatiopalkinnon vuonna 2018.

TULE KONSERTTIIN

KAMARIMUSIIKKIA

SU 26.1. KLO 14 FELIX KROHN -SALI, LAHDEN KONSERTTITALO KAMARIMUSIIKKIKONSERTTI

Guillem Calpe Almela, oboe

Nora Niskanen, klarinetti

Harri Ahmas, fagotti

Liis Marini, viulu

Rimma Kozlova, viulu

Lasse-Matti Laakso, alttoviulu

Teet Järvi, sello

William Walton: Jousikvartetto nro 2 a-molli
Sandor Veress: Sonatina oboelle, klarinetille
ja fagotille

Astor Piazzolla/Jose Bragato: Tango Ballet
jousikvartetille

Liput: 15 € aik. ja eläk. /

8 € lapset, opiskelijat, työttömät

Konsertin kesto n. 1 h, ei väliaikaa

SANKARITARINOITA

TO 30.1. KLO 19 SIBELIUSTALO SINFONIAKONSERTTI

Hannu Lintu, kapellimestari

Augustin Hadelich, viulu

Franz Schubert: Sinfonia nro 3

Franz Schubert: Sinfonia nro 8 "Keskenereäinen"

Pjotr Tšaikovski: Viulukonsertto

Klo 18.30 Preludi Metsähallissa

n. Klo 21 Jälki-istunto /

Hannu Lintu haastateltavana

Viime vuosina maailman konserttitalojen kultapojaksi noussut Augustin Hadelich tunnetaan uskalikkona, jonka käsittelyssä teos kuin teos syntyy uudestaan.

Niin myös romanttisen sankarikonserton perikuva, Tšaikovskin vauhdikas viulukonsertto.

MESTARI KOLMOISROOLISSA

TO 6.2. KLO 19 SIBELIUSTALO SINFONIAKONSERTTI ”Family of Halls”

Jörg Widmann, kapellimestari ja solisti

Jörg Widmann: Con brio

Jörg Widmann: 180 Beats per minute

Carl Maria von Weber: Klarinettikonsertto 1

Jörg Widmann: Fantasie for solo clarinet

Wolfgang Amadeus Mozart: Sinfonia nro 40

Saksalaisella klarinetistilla ja säveltäjällä Jörg Widmannilla on kaikki suuren taiteilijan ominaisuudet: soittimen täydellinen hallinta, pidäkkeetön omaperäisyys ja yleisöystävälliset ihanteet. Hän kuuluu aikamme esitetyimpiin säveltäjiin, jonka teoksista kilpailevat kaikki maailman merkittävimmät orkesterit.

Konsertti on myös osa kansainvälistä Family of Halls -konserttisarjaa. Family of Halls on Sibeliuustalon maailmankuulun akustiikan suunnitelleen Artec-akustiikkatoimiston (nyk. Arup) suunnitteleminen salien ja niiden toimijoiden kansainvälinen verkosto. Widmann on konserttivuonna 2019/20 verkoston teemasäveltäjä, ja sarjan puitteissa hänen musiikkiaan esitetään Lahden lisäksi Birminghamissa, São Paulossa ja Wrocławissa.

Family of Halls